

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 20-4-2023

Aanwezig: Bram Gaakeer (OCW, Directie Informatiebeleid), Tom van Veen (SURF, HOSA), Gerald Groot Roessink (DUO), Dirk Linden (Kennisnet, CTO), Mark de Jong (Inholland, Architectenberaad HORA, HOSA), Marc Berenschot (Utwente, Architectenberaad HORA), Edwin Verwoerd (Iddink, VDOD), Leon Sprooten (MBO Digitaal, MORA), Robin van Rootseler (MEVW), Remco de Boer, Joeri van Es (Bureau Edustandaard, Joeri is notulist), Brian Dommissie (Kennisnet, po/vo + Beheerteam ROSA), Joël de Bruijn (MBO Digitaal, MOSA), Peter Leijnse (SURF), Daniël Fokker (Studielink), Henk Nijstad (Kennisnet/Edustandaard; voorzitter) Arjan Aarnink (CITO),), Joël de Bruijn (MBO Digitaal)

Gast sprekers: Koen Voermans (voormalig Stichting SEM, nu Edu-V), Marchien van Doorn (Stichting SEM, Erwin Reinhoud (Kennisnet/Edustandaard)

Afwezig m.k.: H-P Köhler (KLIK Onderwijs, VDOD),

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de pagina van de betreffende bijeenkomst op www.edustandaard.nl/architectuurraad/.

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De voorzitter heet iedereen welkom via deze Teams-bijeenkomst, en speciaal onze gast sprekers.

De voorzitter neemt **de agenda** door en benoemt de gast sprekers. De aanwezigen hebben geen op of aanvullingen op het de agenda. De voorgestelde agenda wordt overgenomen. Tom van Veen vraagt na bij Menno naar het actiepunt m.b.t. de routekaart. De notulen van april 2023 worden vastgesteld.

2. UPDATE ADVIESGROEP SAMENHANG ONDERWIJSARCHITECTUREN

Joeri van Es presenteert als voorzitter van de adviesgroep Samenhang de vorderingen middels een van tevoren toegestuurd advies over de Leermiddelenketen en de processtappen die hiervoor nodig worden geacht. Dit is het eerste formele advies van deze adviesgroep en bedoeld om zowel op inhoud als op proces te leren. Edwin Verwoerd is positief over het versterken van de samenhang, maar vraagt zich af hoe dit in het private domein belandt, waarbij de betrokkenheid per sector flink varieert. Joeri geeft aan dat de betrokken architecten vanuit de (referentie-)architecturen zelf per sector het proces bewaken om de stakeholders inclusief de private partijen erbij te betrekken. Zowel Leon Sprooten als Edwin Verwoerd geven daarbij aan dat hier een eerste taak ligt voor de leden van de adviesgroep, vervolgens kan het QA-team dat toetsen en erbij helpen; het QA-team heeft immers

edustandaard

een voorbereidende en adviserende taak richting de AR. Bovendien zitten daar de formele vertegenwoordigers van de onderwijsarchitecturen die juist als taak hebben te bekijken wat het betekent voor hun architecturen en te schakelen met de achterban. Een voldragen advies met een betrokken achterban van elke onderwijsarchitectuur kan dan worden voorgelegd aan de Architectuurraad. Dat wijkt af van de inrichting zoals Joeri presenteerde, waarin de Architectuurraad ook nog een slag hierin zou moeten maken. De Architectuurraad omarmt het voorstel van Edwin en Leon.

Vervolgvraag van Edwin is is of private partijen wel goed vertegenwoordigd zijn in het QA-team? Brian Dommissie licht nog eens toe dat, net zoals bij de start van het project Revisie ROSA iedereen in de AR is gevraagd of die interesse had (of een collega) om zitting te nemen in het QA-team. Dus vertegenwoordigers van private partijen zijn in het QA-team van harte welkom is, dat kan ook als agendalid. Tot nu toe heeft hij hiertoe nog geen verzoeken ontvangen.

Brian Dommissie roept tot slot op om informatie over de adviesgroep Samenhang op 1 plek op te nemen bijvoorbeeld op de Edustandaard.nl website en daar vanuit andere plekken naar de verwijzen – om dubbelingen te voorkomen.

Conclusies & besluiten:

- De Architectuurraad ondersteunt de werkwijze van de adviesgroep Samenhang en bekrachtigt de opgestelde missie

Er worden enkele aanscherpingen voorgesteld mbt. de rol van het QA-team en de ArchitectuurraadActiepunten:

- Adviesgroep Samenhang: het proces aan te passen conform de wensen van de Architectuurraad.
- Architectuurraad: per email feedback geven op het voorgestelde advies over definities en referentiecomponenten in het Leermiddelendomein (uiterlijk 15 mei 2023)

3. TERUGKOPPELING NAV. ROSA-SCAN SEM ECOSYSTEEM 1.2

Koen Voermans en Marchien van Doorn geven vanuit hun rol bij stichting SEM terugkoppeling over de aanpassingen van de afspraak SEM Ecosysteem 1.2 naar aanleiding van de ROSA-scan zoals besproken in de Architectuurraad van oktober 2022. Dit heeft geleid tot versie 1.3 die inmiddels is overgedragen aan het groeifondsprogramma Edu-V, inclusief de nog openstaande punten uit de ROSA-scan Afwegingen en keuzes die zijn gemaakt bij implementatie worden transparant gemaakt via GitHub zoals te vinden via https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/sem-ecosysteem/sem-ecosysteem-1-3/

Nieuwe documentatie is opgesteld om invulling te geven aan scanadviezen. Hierbij is aangesloten bij de terminologie van de ROSA. Meer voorbeelden van juist gebruik van het Ecosysteem zijn toegevoegd zoals bijvoorbeeld aan de Order API specificatie. Ook de AMIGO methodiek is toegepast en er is aangesloten bij UBV door ook BIV-classificaties te doen. De adviezen die SEM nog niet heeft kunnen meenemen zijn: aansluiten bij Edukoppeling (met name het Oauth profiel dat ontwikkeld wordt), Mandaten, , IAA beveiligingsniveaus, aansluiten

edustandaard

bij RIO identificerende schoolgegevens en SURFConnexx. Deze punten zullen worden opgepakt door Edu-V bij verdere doorontwikkeling.

Brian Dommissie doet als voorzitter van de werkgroep Edukoppeling een oproep aan Edu-V (Stichting SEM heeft de afspraak inmiddels overgedragen) om actief deel te nemen aan de ontwikkeling van het OAuth-profiel. Koen Voermans - vanuit zijn rol bij Edu-V - ondersteunt dit en geeft aan dat oa. Topicus direct betrokken is en ook Edwin Kense (Basispoort) vanuit het architectenberaad van Edu-v. Brian vraagt zich af wat overname van SEM Ecosysteem door Edu-v voor impact heeft op aanvraag voor in beheername van de afspraak bij Edustandaard. Marchien voegt toe dat de huidige status op Edustandaard (afgeraden) een beetje ongelukkig staat, want was niet de bedoeling dat het SEM Ecosysteem in beheer wordt genomen bij Edustandaard. Henk Nijstad geeft namens Bureau Edustandaard aan dat in overleg met Marchien de metadata van de afspraak zal worden verbeterd.

Conclusies & besluiten:

De architectuurraad neemt kennis van de ontwikkelingen en nodigt Edu-V als partij die de afspraak verder oppakt, van harte uit bij verdere ontwikkelingen terug te komen.

Actiepunt:

- Programma Edu-V: actief bijdragen aan de ontwikkeling van het O-Auth profiel in de werkgroep Edukoppeling, als basis voor nieuw te ontwikkelen afspraken binnen het Afsprakenstelsel.
- Bureau Edustandaard: herbezien metadata over de afspraak SEM Ecosysteem ivm. Overdracht aan Edu-V

4. NOTITIE GOVERNANCE OP STANDAARDEN, EEN SPADE DIEPER [20']

Bram Gaakeer praat de AR bij over de ambities genoemd in de notitie ter ondersteuning van de opkomende groeifondsprojecten. Om hier invulling aan te geven wordt aangeraden de ketensamenwerking op de schop te nemen. De notitie bevat uitgangspunten die als kader kunnen dienen voor uitwerking van deze governance. De basis is enerzijds alle ruimte voor de Groeifondsen om hun doelen te behalen en hiervoor vernieuwende functionele architectuur te ontwikkelen, anderzijds het borgen van de (boven-sectorale) samenhang en zoveel mogelijk hergebruiken wat er al is. Dirk Linden benoemt de behoefte vanuit de keten naar meer procesafspraken en noemt het SEM Ecosysteem als goed voorbeeld waar ROSA wordt genoemd als goede kapstok om een vergelijking tussen ketenprojecten te kunnen maken. Architectuurteams vanuit verschillende ketenorganisaties, waaronder DUO, worden uitgenodigd om aan te haken bij gesprekken over hoe processen in te richten voor kennisuitwisseling. De AR verkent hoe een dergelijk proces eruit zou moeten zien, op basis van zorgen van Joël de Bruijn over de overlap tussen Edu-V en NPULS waar het MBO mee te maken krijgt. En de zorg van Edwin Verwoerd hoe nieuwe afspraken in Edu-V zich verhouden tot bijv. de bestaande en beproefde afspraak Distributie en Toegang. De basis om hiermee om te gaan is een goed overzicht van de architecturale vernieuwingen van elk Groeifondstraject inclusief hoe deze zich verhouden tot bestaande afspraken en architectuur. De ondersteuningsteams van SURF, Kennisnet, MBO Digitaal en DUO spelen een belangrijke rol om dit overzicht te creëren en bij te houden. De AR stelt andermaal vast dat de ROSA de kapstok is voor dit overzicht.

Hoe verloopt het proces als er non-compliances zijn? Edwin Verwoerd maakt zich zorgen over de impact van de groeifondsprogramma's en de onafhankelijkheid van afspraken die hieruit voortkomen. De ROSA-scan is daar altijd een nuttig instrument in gebleken, de betrokkenheid van bestaande werkgroepen, transparantie door publicatie op de website van Edustandaard, etc. Bram benadrukt dat er voor dit deel van de processen bij Edustandaard niet veel hoeft te veranderen en vindt dat Edustandaard-afspraken leidend zijn indien die al bestaan. Nieuwe afspraken volgen het gebruikelijke proces bij Edustandaard: altijd starten met een impactscan tov. reeds bestaande, geïmplementeerde afspraken en bepalen van de overlap. Vervolgens wordt op basis van architectuurkaders geharmoniseerd. De bestaande afspraken inclusief de beherende werkgroepen spelen hier dus een belangrijke rol.

Mag verwacht worden dat de groeifondstrajecten actief de bestaande werkgroepen opzoeken? Hierover moeten nog afspraken worden gemaakt, maar dat zou wel wenselijk zijn (zie ook de discussie over Edukoppeling/OAuth). Edwin Verwoerd benadrukt dat deze processen de Groeifondsen niet mogen hinderen of onnodig vertragen. Goede communicatie in een vroegtijdig stadium is hierbij essentieel.

Conclusies & besluiten:

- **De Architectuurraad kan zich helemaal vinden in betreffende notitie. Wel is de AR van mening dat er veel meer duidelijkheid moet komen in de ondersteunende processen om inzicht en overzicht te creëren in nieuwe architectuur en standaarden van de Groeifondsen, en hoe deze goed te harmoniseren met bestaande afspraken. De onafhankelijke rol van Edustandaard moet geborgd blijven. De AR hecht aan hergebruik waar mogelijk en goed beargumenteren bij afwijkingen: in lijn met de werkwijze die nu ook al wordt gehanteerd.**

Actiepunt:

- Bureau Edustandaard moet dit verder gaan concretiseren en de juiste partijen bij inrichten van samenwerkingsprocessen te betrekken, samen met de opstellers van de notitie

edustandaard

- Proces moet worden ingericht om bestaande Edustandaard-werkgroepen zo vroeg mogelijk aan te kunnen haken bij mogelijk overlappende afspraken.

5. UPDATE DOORONTWIKKELING ROSA

Brian neemt de AR mee in de recente ontwikkelingen aan de hand van de [Release notes](#) op de ROSA Wiki. Hierbij laat hij specifiek het nieuwe KOI model zien. Dit is een conceptueel model met het redactieteam van het ROSA Begrippenkader als beherende werkgroep. Het KOI-model is ingedeeld in ketendomeinen om samenhang met andere ROSA-objecten (processen, referentiecomponenten, ketenvoorzieningen) weer te geven. Alle KOI-objecten zijn ook als begrip opgenomen in het ROSA Begrippenkader.

Ook zijn curriculumbegrippen voor het funderend onderwijs door SLO toegevoegd aan het ROSA Begrippenkader. SBB gaat dit doen voor het mbo. Er moet nog een knoop worden doorgehakt of deze begrippen als 1 set Curriculum worden gepresenteerd of dat er twee sets komen (voor funderend onderwijs en voor mbo). Voor het ho is nog geen werkpakket werkpakket gepland.

Aan de ketenvoorzieningen zijn enkele ho-voorzieningen toegevoegd. De vraag was of voorzieningen voor 1 sector relevant zijn voor de ROSA. Aan de hand van de spelregels voor ketenvoorzieningen kon echter worden bepaald dat een aantal ho ketenvoorzieningen wel moesten worden opgenomen in de ROSA omdat ze als referentie kunnen dienen voor (toekomstige) ontwikkelingen in andere werkingsgebieden.

Een belangrijke toevoeging zijn alle afspraken die op dit moment door Edustandaard worden beheerd (of zij aangemeld). De AR wordt gevraagd om goedkeuring van de manier waarop afspraken nu zijn opgenomen. Een vraag hierbij was of het opnemen van internationale afspraken ook relevant is, omdat die niet bij Edustandaard in beheer zijn. Gerald noemt dat alleen afspraken moeten worden opgenomen waarop aantoonbare invloed kan worden uitgeoefend vanuit Nederland. Bram ondersteunt deze spelregel. Bijvoorbeeld bij Edtech is er een lijn via SURF, dus die zou dan voldoen aan deze regel. Mark de Jong stelt voor wel afspraken op te nemen die een implementatie hebben in Nederland. Bram zou het breder willen trekken dan alleen geïmplementeerde internationale standaarden, om zo kennis te delen over wat in ontwikkeling is. Edwin is het hiermee eens en benoemt dat deze dan verschillende statussen zouden moeten krijgen. Brian verwijst naar de blauwe afspraakelementen in de view op de ROSA wiki voor mogelijke manieren om het onderscheid duidelijk te maken. Joël benoemt het voordeel van inventariseren van internationale standaarden, om zo dubbel werk te voorkomen. Misschien zou de ROSA een mooi middel zijn om ook te inventariseren waar deze afspraken worden toegepast.

Remco geeft een update voor de AR ten aanzien van de herziening van de ROSA Architectuurkaders (nieuwe naam voor Drivers, Doelen, Principes en Ontwerpkaders). In samenwerking met werkgroep Toegang is de doelenstructuur herzien. Hiervoor zijn de NORA en de Onderwijswaardenwijzer als bron gebruikt. De doelen worden ingedeeld in groepen gebaseerd op de NORA, aangevuld met aspecten uit de waardenwijzer. Deze doelen worden nu verder uitgewerkt in de verschillende architectuurprincipes en ontwerpgebieden. Momenteel is men vooral met ontwerpgebied IAA bezig i.s.m. Werkgroep Toegang om huidige principes te verbeteren en kijken of aanvullende principes kunnen worden geformuleerd. Op de planning staat uitwerken IBP samen met Wg IBP. Bram benoemt de waarde van de extra nuance die gedetailleerdere uitwerking van doelen als effect heeft gehad op de principes. Een aantal doelen uit de NORA worden niet overgenomen om dat die te specifiek zijn voor overheidsdienstverlening. Joël benoemt dat het gebruik van kleuren kan helpen bij het overbrengen van de

edustandaard

boodschap, maar waarschuwt voor discussie die dat kan oproepen als dezelfde kleuren op andere plaatsen worden gebruikt op een andere manier. Leon ondersteunt, uit ervaring met de MORA, deze opmerking, wees voorzichtig dat je niet in een eindeloos proces van kleurenharmonisatie terecht komt.

Conclusies & besluiten:

- Het KOI model wordt vastgesteld door de AR evenals de toegevoegde begrippensets (KOI, Curriculum)
- De afspraken pagina wordt goedgekeurd door de AR.
- De AR gaat akkoord met de opzet van doelen.

Actiepunt:

- Onderzoek of vanuit het ho behoefte is curriculum begrippen aan te leveren (Croho?)
- Verder uitwerken van opname van internationale afspraken en toevoegen voorgestelde spelregels op basis van feedback AR.
- De leden van de AR worden uitgenodigd naar de prioritering te kijken van het [Werkvoorraadoverzicht - ROSA Wiki \(wikixl.nl\)](#)

6. UITGANGSPUNTEN EN VOORTGANG OAUTH-PROFIEL EDUKOPPELING

Brian neemt de AR mee bij de ontwikkeling bij het OAuth profiel van de Werkgroep Edukoppeling. Het eerste deel van werkgroepsessies was gericht op het opstellen van uitgangspunten. Die zijn in december vastgesteld als basis, maar kunnen uiteraard nog wijzigen als bij het uitwerken van de specificaties. In de huidige fase wordt een specificatie uitgewerkt. In de memo staan deze uitgangspunten benoemd met de intentie feedback en accordering op te halen van de AR. Brian neemt de 10 uitgangspunten door op hoofdlijnen. Erwin Reinhoud vult aan dat het hier gaat om uitwisselingen waar een mandaat van belang is (MDX), namelijk (in dit geval) bij uitwisseling van vertrouwelijke informatie door verwerkers. Dirk geeft aan zich al af te vragen hoe met mandatering zou moeten werken. De uitgangspunten houden het vastleggen en ophalen van mandatering buiten het profiel. Er komen wel regels voor het bestuur hoe het mandaat vast moet worden gelegd in bijvoorbeeld het OSR. Er is ook een MDX protocol opgesteld voor het ophalen van mandaten door partijen die hier op moeten controleren. Het profiel heeft ook impact op de Edukoppeling architectuur en die zal ook gaan wijzigen, zodat deze en reeds bestaande profielen (WUS, REST) hier beter op aansluiten.

Dirk vraagt zich af wat de scoping is m.b.t. vertrouwelijke gegevens. Het profiel gaat uit van vertrouwelijke gegevens (dat zijn niet alleen persoonsgegevens) en past hierbij overheidsrichtlijnen toe voor omgaan met dit type gegevens. Brian hoopt dat tegen deze zomer de specificatie samen met het protocol ter consultatie kan worden aangeboden aan de onderwijsketen. Afhankelijk van de impact op de architectuur van de Edukoppeling-afpraak is de planning om in het najaar een volgende grote versie in beheer aan te bieden bij de Standaardisatieraad. Er wordt benadrukt dat iedereen die wil aansluiten bij de ontwikkeling van het profiel dit kan doen door zich in te schrijven voor de werkgroep Edukoppeling. Edwin geeft aan tevreden te zijn met de ontwikkelingen rondom dit profiel. De AR sluit zich hierbij aan.

edustandaard

Conclusies & besluiten:

- De AR neemt kennis van de ontwikkelingen en brengt onder de aandacht bij achterban dat nog kan worden aangesloten bij de Edukoppeling werkgroep voor ontwikkeling van het profiel.
- De AR is akkoord met de opgestelde uitgangspunten en ondersteunt de ontwikkelingen mbt. het OAuth profiel.
- De inschatting van de planning (concept-versie vóór de zomer publiek beschikbaar) en eind najaar een nieuwe versie inclusief vernieuwde architectuuropzet in beheer aanbieden bij de Standaardisatieraad) wordt ter kennisgeving aangenomen,

7. WVTTK EN SLUITING

Dirk merkt op dat er exact deze week binnen het onderwijs al 10 jaar lang op deze manier wordt samengewerkt. De Edustandaard Architectuurraad bestaat de volgende keer dus meer dan een decennium! De voorzitter zal op zoek gaan naar een passende manier dit lustrum te vieren.

De voorzitter sluit de digitale vergadering rond 16:22 uur.

Vergaderdata:

- de donderdagmiddagen: 29-6-2023 en 12-10-2023.